

Klimatická koalícia

Výročná správa 2023

Kto sme
Čo sa nám podarilo
Na čom sme pracovali

Klimatická koalícia vznikla v roku 2021 v nadväznosti na iniciatívu Zelený reštart zameranú na klimaticky a environmentálne zodpovednú postpandemickú ekonomickú obnovu. Iniciovali sme spoluprácu viacerých mimovládnych organizácií s klimatickou agendou počas prípravy Plánu obnovy a odolnosti. Ukázala sa ako efektívna, čo viedlo k založeniu strešnej platformy s cieľom sieťovať a podporovať organizácie v rámci širšieho klimatického hnutia.

V nadväznosti na prebiehajúce krízy národného, regionálneho a globálneho rozsahu a na aktuálnu spoločenskú situáciu na Slovensku kladieme dôraz na riešenia, ktoré si vyžadujú zásadnú ekonomickú a sociálnu transformáciu slovenskej spoločnosti.

Pri našich súčasných aktivitách kladieme osobitný dôraz na presadzovanie spoločenskej solidarity a ochrany zraniteľných skupín - napr. v oblasti energetiky, dopravy, regionálneho rozvoja a i.

Organizácie

Cirkulárny+Hub

#klíma+potrebuje

cyklokoalícia

Vízia

Uhlíková neutralita

- Slovensko bude uhlíkovo neutrálne najneskôr do roku 2050.
- Znížime emisie metánu o 45 % do roku 2030.
- Znížime emisie skleníkových plynov o 55 % do roku 2030.
- Prestaneme používať fosílny plyn do roku 2035.
- Prestaneme podporovať fosílnu infraštruktúru (vrátane kotlov na zemný plyn) z verejných zdrojov do 2025.

Transparentnosť

Verejnosť má informácie a zúčastňuje sa na:

- Tvorbe pozícií Slovenska ku klimatickým politikám EÚ
- Programoch a plánoch, ktoré určujú klimatické opatrenia
- Vyhodnocovaní plnenia klimatických záväzkov a opatrení

Zodpovednosť

- Dekarbonizačné záväzky jednotlivých rezortov sú jasné, ich plnenie je kontrolované a vymáhateľné.
- Rezorty sa vzájomne koordinujú pri plnení cieľov.
- Vláda prideluje dostatok financií na klimatické opatrenia.

Spravodlivosť

- Klimatické politiky, osobitne v oblasti energetiky, obsahujú opatrenia na riešenie chudoby a jej predchádzanie.
- Klimatické opatrenia sa realizujú s ohľadom na sociálnu situáciu obyvateľstva.
- Občania môžu klimatickou žalobou vymáhať plnenie povinností jednotlivých orgánov.

Od svojho vzniku sa Klimatickej koalícii podarilo

1. Fungovať ako najaktívnejšia environmentálna sieť na Slovensku
2. Ovplyvniť niekoľko klimatických politík: Plán obnovy a odolnosti; európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF): participácia verejnosti pri príprave, zákaz "kotlíkovej dotácie", opatrenia k OZE a cyklodoprave, zameranie na energetickú chudobu; klimatický zákon: presadenie silných kľúčových črt - sektorové ciele, klimatická verejná žaloba, nezávislá klimatická rada
3. Upevniť spoluprácu s renomovanými organizáciami v EÚ - CAN Europe, European Environmental Bureau, European Climate Foundation
4. Nadviazať funkčné vzťahy so samosprávami - Únia miest Slovenska, skoro všetkými ministerstvami a ďalšími štátnymi inštitúciami kľúčovými pre klimatické témy, poslancami a poslankyňami Európskeho parlamentu, viacerými zástupcami a zástupkyňami Európskej komisie a stáleho zastúpenia SR v Bruseli
5. Vybudovať stabilnú prítomnosť v médiách a mediálne kontakty

Na čom sme pracovali

Silný klimatický zákon

V roku 2023 sme pokračovali v ovplyvňovaní tvorby klimatického zákona, ktorý je prvým zákonom na systematickú ochranu klímy. Slovensku môže výrazne pomôcť pripraviť sa na dopady klimatickej zmeny a nastaviť našu krajinu smerom k udržateľnej, bezuhlíkovej a sociálne spravodlivej budúcnosti.

Zákon sa začal formovať v roku 2022. Jeho návrh sa koncom januára 2023 dostal do [medzirezortného pripomienkového konania](#) (MPK), v rámci ktorého sme vypracovali a zaslali svoje pripomienky. Klimatický zákon sme prezentovali aj vo verejnej kampani, ktorá ho spopularizovala najmä medzi mladými ľuďmi.

V súčasnosti sa klimatický zákon nikam neposúva, hoci je súčasťou Programového vyhlásenia vlády. Aby sa stal platným legislatívnym dokumentom, je nevyhnutná medzirezortná spolupráca a aktívne zapojenie vlády.

Obnoviteľné zdroje

Hlavným cieľom v roku 2023 bolo prispieť k urýchleniu rozvoja obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na Slovensku v súlade s návrhmi a odporúčaniami RePowerEU a FitFor55. Zároveň poskytnúť nástroje pre úradníkov/úradníčky a politikov/političky na zjednodušenie a zlepšenie rozhodovacích procesov pri zmiernovaní hrozby zvyšujúcich vplyvov na životné prostredie.

Napriek výzvam spojeným s politickou nestabilitou, ktoré viedli k predčasným voľbám v septembri 2023, sa podarilo dosiahnuť:

1. Stanovenie míľníkov pre rozvoj veternej energie v REPowerEU

Vďaka aktívnej komunikácii Klimatickej koalície s ministerstvom životného prostredia (MŽP SR) a Národnou implementačnou a koordinačnou agentúrou (NIKA) pre Plán obnovy na Slovensku, kapitola REPowerEU teraz obsahuje záväzné míľniky a investície pre rozvoj OZE, konkrétne veternej energie. Podporuje vytvorenie dvoch pilotných oblastí vhodných na využitie veternej energie a následný rozvoj metodík na vytvorenie ďalších akceleračných („go-to“) zón pre veternú energiu.

2. Spustenie participatívneho procesu

Spustenie participatívneho procesu realizovala uznávaná organizácia Partners for Democratic Change Slovakia (PDCS). Navrhla funkčný participatívny proces, ktorý vyústil do dvoch iniciačných stretnutí Pracovnej skupiny pre rozvoj veternej energie pod koordináciou NIKA. Počas procesu bola veterná energia vybraná ako pilotný obnoviteľný zdroj energie na prekonávanie bariér jej rozvoja, vrátane povoľovacieho procesu. PDCS má v súčasnosti dôležitú úlohu facilitátora procesu, pri ktorom sa aktívne snaží zmierňovať konflikty medzi zainteresovanými stranami.

NECP (INEKP)

Zapojili sme sa do aktualizácie Integrovaného národného energetického a klimatického plánu (INEKP, resp. NECP) na roky 2021 - 2030. Informovali sme o aktualizácii plánu a aktívne sa zúčastňovali na činnosti osobitne zriadenej pracovnej skupiny. Naše pripomienky a podnety sme komunikovali ministerstvu hospodárstva. Zároveň sme žiadali, aby boli zohľadnené princípy vychádzajúce z usmernenia Európskej komisie.

Kampaň Chcem tu zostať

Pred parlamentnými voľbami sme sa zapojili do kampane Chcem tu zostať. Naším cieľom bolo skoordinať prácu celého spektra environmentálnych organizácií a vplyvných jednotlivcov, aby sa zapojili do kampane podľa svojho výberu a možností. Kampaň prebiehala v online priestore cez rôznych influencerov a ambasádorky a v offline priestore cez diskusie, stretnutia, festivalové vystúpenia či koncerty. Do kampane sa spoločne zapojili viaceré naše členské organizácie.

COP28

Naše zastúpenie nechýbalo ani na COP28, klimatickej konferencii v Dubaji (Spojené arabské emiráty).

[Výsledok konferencie](#), ako to býva každý rok, nie je ideálny. Podujatie odštartovalo veľkolepým oznámením dohody "loss and damage" a zoznamom krajín, ktoré poskytnú ako prvé peniaze na jej naplnenie. Neskôr prišla ďalšia dobrá správa v podobe trojnásobného zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov energie a dvojnásobného zvýšenia energetickej účinnosti do roku 2030.

Finálny text obsahuje niekoľko dobrých častí, o ktoré bolo potrebné bojovať. Zároveň však poukazuje na odvrátenú stranu sveta, ktorý sa stále snaží vyrovnáť s naliehavosťou klimatickej krízy.

O celom dianí pravidelne informovala verejnosť a médiá naša zástupkyňa Lucia Szabová. Popri článkoch dostala pomerne veľký priestor aj vo vysielaní RTVS, podcastoch, printových či online médiách.

Financie

Zdroje financovania

Administratívnou a koordinačnou organizáciou Klimatickej koalície, ktorá získava financie na jej fungovanie, je Klima Fokus. Pred zriadením Klima Fokus bolo financovanie zabezpečené cez členské organizácie Znepokojené matky a Združenie Slatinka. V roku 2023 mala Klima Fokus príjmy z grantov ECF - European Climate Foundation a EUKI - Európska iniciatíva na ochranu klímy. Od októbra 2023 má Klimatická koalícia grant z Nadácie otvorenej spoločnosti (OSF) cez členskú organizáciu Priatelia Zeme - CEPA.

Ekonomické výsledky

Celkové príjmy za rok 2023 predstavujú čiastku 242 174 eur.

Celkové náklady predstavujú čiastku 188 620,61 eur. Z toho najvyššiu položku v nákladoch vo výške 93 500 eur tvoria príspevky členským organizáciám Klimatickej koalície na mobilizačnú kampaň. Druhú najvyššiu položku tvoria služby - odmeny spolupracovníkom vo výške 89 858,97 eur (tu sú zahrnuté prevažne náklady na pracovníkov a pracovníčky, ktorí pracujú na inú ako zamestnaneckú zmluvu).

Klima Fokus

IČO 54605580

DIČ 2121971203

Haanova 2599/40, Bratislava 851 04

Kontakt: www.klimatickakoalicia.sk

info@klimatickakoalicia.sk

